

Ministerieel besluit tot bescherming als monument van Hôtel Neefs in Antwerpen

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 12.3.1, laatst gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2014;

Gelet op het ministerieel besluit van 16 december 2014 tot vaststelling van een ontwerp van lijst van het als monument te beschermen Hôtel Neefs in Antwerpen;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed van 12 oktober 2015,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten:

Wegens de historische en de artistieke waarde als monument:

Hôtel Neefs, gelegen in

Antwerpen, Frankrijklei 103

bekend ten kadaster:

Antwerpen, 8ste afdeling, sectie H, perceelnummer 1206S8

zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

Het Hôtel Neefs is een representatief voorbeeld van een herenhuis, opgetrokken op de Antwerpse leien. Deze site werd geleidelijk verkaveld na de sloop van de Spaanse vesten en de aanleg van de

singel in 1866-1868 en even geleidelijk voorzien van hôtels en burgerhuizen van de gegoede klasse. Op het deel van de Frankrijklei waar het Hôtel Neefs voorkomt, is de basisbebouwing contextueel nog relatief goed bewaard. Opdracht tot de bouw gaf Joseph Neefs, allicht de zoon van de bekende likeur- en jeneverstoker Jacques Neefs en telg van een kunstminnende familie.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

Het Hôtel Neefs is een kenmerkend voorbeeld van de beaux-artsstijl. In het oeuvre van architect Frans Karel Stuyck is het pand het meest imposante herenhuis en één van de weinige voorbeelden in deze stijl. De verzorgde, ritmisch afwisselende gevelopbouw, de 'degelijke' planindeling met bewaarde koetsdoorgang naar de achtergelegen tuin en de decoratieve afwerking getuigen van de zo kenschetsende typologie van de burgerlijke woningen rond 1900 aan de Antwerpse leien. Het interieur behield grotendeels de oorspronkelijke planindeling en aankleding.

Artistieke waarde:

Bijzonder waardevol zijn de uiterst zeldzame wand- en plafondschilderingen van de in zijn tijd gefêteerde, idealistische schilder Emile Vloors (1871-1952), Prix de Rome in 1898 en directeur van de Antwerpse Academie. Gewijd aan het thema van de tijd, opgedeeld in jaar en etmaal, geven ze blijk van een irrealistische dromerige, maar ook morbide sfeer, waarin ideeën van Weltschmerz, fin de siècle, ondergang van een gracieuze, voorgoed vergane wereld de bovenhand hebben, en dit tot stand gebracht in breedvoerige composities, gekenmerkt door pasteltinten en zwiepende lijnen. Speciaal ontworpen voor het Hôtel, smelten ze samen met de architectuur tot een Gesamtkunstwerk, een waardevol en zeldzaam ensemble. Ook de overige stoffering in neorococo en neo-Lodewijk XIV, bestaande uit een monumentale eretrap met zeer kunstig gesneden hergebruikt 18de-eeuws materiaal, verder een marmeren vloer, parketvloeren, binnendeuren, schouwen, lambriseringen, radiatorkasten en gordijnkappen, alsook stucplafonds, draagt bij tot deze verstilde wereld van 'luxe, calme et volupté', of - zo men wil - tot een weelderig universum van kalme chaos.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De voorschriften bepaald in hoofdstuk 6 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en hoofdstuk 6 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.

Brussel,

01 DEC. 2015

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS